

Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 27. juuni 2022
(OR. en)

10719/22

ESE 1

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	7. juuni 2022
Saaja:	Nõukogu peasekretariaat
Komisjoni dok nr:	COM(2022) 258 final
Teema:	KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE Kaheksateistkümnes aruanne nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 866/2004 rakendamise ja selle kohaldamisest tuleneva olukorra kohta ajavahemikul 1. jaanuarist 31. detsembrini 2021

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2022) 258 final.

Lisatud: COM(2022) 258 final

Brüssel, 7.6.2022
COM(2022) 258 final

KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE

Kaheksateistkümnes aruanne nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 866/2004 rakendamise ja selle kohaldamisest tuleneva olukorra kohta ajavahemikul 1. jaanuarist 31. detsembrini 2021

KOMISJONI ARUANNE NÕUKOGULE

Kaheksateistkümnes aruanne nõukogu 29. aprilli 2004. aasta määruse (EÜ) nr 866/2004 rakendamise ja selle kohaldamisest tuleneva olukorra kohta ajavahemikul 1. jaanuarist 31. detsembrini 2021

Nõukogu määrus (EÜ) nr 866/2004 ühinemisakti protokollis 10 artiklis 2 sätestatud korra kohta¹ (edaspidi „eraldusjoone määrus“) jõustus 1. mail 2004. Selles on kindlaks määratud tingimused, mille alusel kohaldatakse liidu õiguse sätteid isikute, kaupade ja teenuste liikumise suhtes üle eraldusjoone, mis eraldab seda Küprose Vabariigi ala, mis ei ole valitsuse tegeliku kontrolli all, sellest alast, mis on tema kontrolli all. Kõnealuste õigusnormide mõjususe tagamiseks laiendati nende kohaldamist nimetatud alade ja Ühendkuningriigi idapoolse suveräänse baasipiirkonna vahelise piirini².

Käesolevas aruandes käsitletakse ajavahemikku 1. jaanuarist kuni 31. detsembrini 2021.

Aruandeperioodil mõjutas Küprost jätkuvalt COVID-19 pandeemia.

Komisjon jätkas 2021. aastal määruse rakendamisega seoses konstruktiivset dialoogi Küprose Vabariigi asjaomaste ametiasutustega, suveräänse baasipiirkonna juhtkonnaga ja Küprose türgi kaubanduskojaga.

1. ISIKUTE ÜLEMINEK ERALDUSJOONEST

1.1. Eraldusjoone ületamine ametlikes piiripunktides

Määrusega on kehtestatud õigusraamistik, mille alusel küproslased, teised ELi kodanikud ja kolmandate riikide kodanikud saavad ületada ametlikes piiripunktides eraldusjoont. Võrreldes eelmise aastaga kasvas 2021. aastal nii eraldusjoone ületanud Küprose kreeklaste kui ka Küprose türklaste arv.

Küprose Vabariigi politsei andmetel liikus aruandeperioodil üle eraldusjoone aladelt, mis on valitsuse kontrolli all, aladele, mis ei ole Küprose Vabariigi tegeliku kontrolli all, 695 702 Küprose kreeklast (aasta varem 397 717) ja 233 950 Küprose kreeklastele kuuluvat sõidukit (aasta varem 176 769). Samal ajavahemikul liikus aladelt, mis ei ole Küprose valitsuse tegeliku kontrolli all, valitsuse kontrolli all olevatele aladele 513 291 Küprose türklast (aasta varem 382 370) ja 423 846 Küprose türklastele kuuluvat sõidukit (aasta varem 225 735)³.

Kasvas ka eraldusjoone ületanud teiste ELi liikmesriikide kodanike ja kolmandate riikide kodanike arv. Aruandeperioodil ületas eraldusjoone mõlemas suunas 371 910 teiste ELi liikmesriikide kodanikke ja kolmandate riikide kodanikke (aasta varem 106 624).

---

¹ ELT L 161, 30.4.2004, lk 128. Määrust on viimati muudetud nõukogu 15. juuli 2013. aasta määrusega (EL) nr 685/2013 (ELT L 196, 19.7.2013, lk 1).

² Vt eraldusjoone määruse kolmas põhjendus.

³ Küprose Vabariigi ametiasutused ei registreeri Küprose kreeklaste tagasipöördumist valitsuse kontrolli all olevatele aladele ega Küprose türklaste tagasipöördumist Küprose põhjaossa.

Küprose Vabariigi politsei eespool nimetatud andmed ei hõlma Küprose põhjaosast Ühendkuningriigi idapoolse suveräänse baasipiirkonna kontrolli all olevate Pergamose ja Strovilia piiripunkti kaudu eraldusjoone ületanud isikute ja sõidukite andmeid. Nende piiripunktide kohta teatas idapoolne suveräänne baasipiirkond, et Küprose põhjaossa liikus 200 625 Küprose kreeklast (aasta varem 90 955) ja 119 527 Küprose kreeklastele kuuluvat sõidukit (aasta varem 53 604). Samal ajal liikus vastassuunas 300 643 Küprose türklasi (aasta varem 236 346) ja 197 106 Küprose türklastele kuuluvat sõidukit (aasta varem 155 955). Eraldusjoone mõlemas suunas ületanud teiste ELi liikmesriikide kodanike ja kolmandate riikide kodanike arv oli 228 950.

2021. aastal töötas piiripunktides 89 Küprose Vabariigi politsei töötajat (2020. aastal 76).

Küprose turgi kogukonna 2021. aastal kogutud andmete põhjal kasvas valitsuse kontrolli all olevatelt aladelt Küprose põhjaossa liikuvate Küprose kreeklaste piiriületuste arv 1 013 778ni (aasta varem 495 448) ja Küprose kreeklaste sõidukite piiriületuste arv 581 836ni (aasta varem 278 338). Nende andmete kohaselt kasvas ka vastassuunas liikuvate Küprose türklaste piiriületuste arv (893 014, aasta varem 685 671) ja Küprose türklastele kuuluvate sõidukite piiriületuste arv (479 474, aasta varem 361 363). Esitatud statistiliste andmete kohaselt liikus valitsuse kontrolli all olevatelt aladelt Küprose põhjaossa 532 243 teiste ELi liikmesriikide kodanikku ja kolmandate riikide kodanikku (aasta varem 335 934).

Eeldatavalt kajastab piiriületuste arvu kasv nii järkjärgulist tagasipöördumist tavapärasema igapäevaelu juurde pärast esimest pandeemia-aastat kui ka asjaolu, et aasta jooksul avati kõik piiripunktid. Lisaks teatati, et tulenevalt euro ja Türgi liiri soodsast vahetuskursist liikusid Küprose kreeklastele aladele, mis ei ole Küprose Vabariigi valitsuse tegeliku kontrolli all, et teha seal sisseoste. Seevastu teatati ka sellest, et kehtiv nõue esitada piiripunktis dokumendid COVID-19 staatus kohta ei võimaldanud paljudel inimestel eraldusjoont ületada.

Aruandeperioodi alguses oli osade piiripunktide töö veel ajutiselt peatatud. Töö Ledra Streeti piiripunktis peatati ajutiselt Küprose Vabariigi ministrite nõukogu 29. veebruari 2020. aasta otsuse põhjal. Lefka-Apliki, Deryneia ja Kato Pyrgos-Karavostasi piiripunktide töö peatasid ajutiselt Küprose türklased. Küprose kahe kogukonna juhtide poolt Ühinenud Rahvaste Organisatsiooni kaudu 2. juunil 2021 esitatud avalduse kohaselt taasavati kõik ülejäänud piiripunktid 4. juunil 2021.

Kuna COVID-19 pandeemia kestis, pidid kõik isikud, kes aruandeperioodil eraldusjoont ületasid, esitama oma terviseseisundi kohta kontrollimiseks konkreetseid dokumendid, nagu vaktsineerimistõendid või COVID-19 testide tulemused. Võttes arvesse pandeemia arenemist, muutusid need nõuded aasta vältel. Tehniline tervishoiukomitee, kus on esindatud mõlemad kogukonnad, andis nende nõuete kooskõlastamiseks välja mitu avaldust, mida Küprose Vabariik ja Küprose turgi kogukond piiripunktides meetmeid võttes arvestasid, et vältida ühepoolseid otsuseid.

Mitmes piiripunktis teatati pikkadest järjekordadest. Neid seostati vajadusega kontrollida lisaks isikut tõendavatele dokumentidele ka COVID-19 dokumente.

Küprose Vabariigi ametiasutused ei luba ELi kodanikke vedavatel Küprose türklaste bussidel siseneda valitsuse kontrolli all olevatele aladele, sest neil ei ole Küprose Vabariigi ametiasutuste väljastatud ja liidu õigustikuga täielikult kooskõlas olevaid dokumente.

ÜRO Küprose rahuvalvejõudude (UNFICYP) toetusel jätkati mõlema kogukonna usutalitustel osalemise lihtsustamist.

1.2. Eraldusjoone ebaseaduslik ületamine ja varjupaik

Küprose Vabariigi politsei 2021. aastat käsitlevatest andmetest nähtub, et kasvas rändajate arv, kes ebaseaduslikult ületasid eraldusjoone aladelt, mis ei ole Küprose valitsuse tegeliku kontrolli all, valitsuse kontrolli all olevatele aladele. 2021. aastal ületas eraldusjoone selles suunas 9 812 ebaseaduslikku rändajat; 2020., 2019. ja 2018. aastal olid need arvud vastavalt 4 857, 7 409 ja 4 451. Ebaseaduslike rändajate peamised päritoluriigid olid Süüria (2 274), Nigeeria (1 445), Kongo Demokraatlik Vabariik (1 202), Pakistan (838) ja Kamerun (765). Ebaseaduslik ränne on Küprose Vabariigi ametiasutuste jaoks jätkuvalt tõsine probleem.

9 812 ebaseaduslikust rändajast 87 % taotles Küprose Vabariigis rahvusvahelist kaitset (aasta varem 81,5 %). Kõige suurema taotlejate arvuga päritoluriik oli Süüria (1 902).

Küprose Vabariigi politseil oli võimalik isikud identifitseerida, kasutades selleks samu kriteeriume kui eelnevatelgi aastatel ehk peamiselt asjaomaste rändajate reisidokumentides sisalduvat teavet ja nende ütlusi. Selle hinnangu kohaselt saabusid peaaegu kõik rändajad, kes pärast eraldusjoone ebaseaduslikku ületamist valitsuse kontrolli all olevatel aladel kinni peeti, Küprose põhjaossa Türgist.

Küprose türgi kogukond teatas, et Küprose põhjaosas jätkatakse pingutusi ebaseadusliku rände tõkestamiseks. 2021. aastal takistati 3 508 isikul⁴ siseneda väljaspool valitsuse kontrolli olevatele Küprose aladele ja riigist saadeti välja 1 325 Küprose põhjaosas kinni peetud isikut⁵.

Kahe kogukonna esindajad kohtusid korrapäraselt ÜRO egiidi all tegutsevas kuritegevust ja kuritegevusega seotud küsimusi käsitlevas tehnilises komitees. Selle komitee laiendusena jätkasid kaks kogukonda nn ühise sideruumi kasutamist, mis võimaldab vahetada teavet kriminaalasjades.

Küprose Vabariigi politsei sõnul on koostöö Küprose Vabariigi muude asjaomaste valitsusasutuste ja idapoolse suveräänse baasipiirkonna haldusasutusega väga hea.

Idapoolne suveräänne baasipiirkond

Idapoolse suveräänse baasipiirkonna ametiasutused jätkasid aruandeperioodil Küprose Vabariigi kehtestatud nõuetega võrreldavate tervishoiunõuete järgimist.

⁴ 635 Türgi kodanikku, 488 Nigeeria kodanikku, 413 Somaalia kodanikku, 226 Kongo kodanikku, 171 Pakistani kodanikku ja 1 575 muude riikide kodanikku.

⁵ 610 Süüria kodanikku, 225 Türgi kodanikku, 130 Nigeeria kodanikku, 70 Pakistani kodanikku, 43 Bangladeshi kodanikku ja 245 muude riikide kodanikku.

Kasvas idapoolse suveräänse baasipiirkonna kaudu toimunud ebaseaduslik ränne väljaspool valitsuse kontrolli olevatelt Küprose aladelt. 2021. aastal peeti pärast eraldusjoone ebaseaduslikku ületamist kinni 165 rändajat⁶. Eraldusjoont ei lubatud ületada 2 488 isikul, kellest enamik (559) olid Venemaa kodanikud. Kooskõlas Ühendkuningriigi Euroopa Liidust väljaastumise lepingu Küprosel asuvaid Ühendkuningriigi suveräänseid baasipiirkondi käsitleva protokolliga asjaomaste sätetega ei lubanud idapoolse suveräänse baasipiirkonna ametiasutused eraldusjoont ületada Küprose põhjaosa kaudu saabunud välisriikide kodanikel⁷. Need isikud suunati väljaspool idapoolset suveräänset baasipiirkonda asuvatesse piiripunktidesse, et nad läbiks Küprose Vabariigi sisenemiskoormade kohase kontrolli.

Suveräänse baasipiirkonna ametnike sõnul on nende koostöö Küprose Vabariigiga jätkuvalt suurepärase.

Väljaspool piiripunkte tegi suveräänse baasipiirkonna politsei ebaseadusliku rändega võitlemiseks riskihinnangul ja luureandmetel põhinevaid patrullkäike. Neid täiendasid suveräänse baasipiirkonna tollitöötajate ja sõjaväelaste patrullkäigud. Aruandeperioodil võeti eraldusjoone valvamiseks kasutusele mehitamata õhusõidukid, samuti hangiti ja võeti kasutusele kaks soojuskaameraga varustatud sõidukit ja kaks prožektoriga varustatud sõidukit.

Pergamose külas ja selle lähistel on neli n-õ mitteametlikku piiripunkti, mida kasutavad kohalikud elanikud ja talunikud ning mida on eriti raske kontrollida. Nagu on märgitud eelmistes aruannetes, põhjustavad need mitteametlikud piiripunktid endiselt probleeme ja tuleks leida sobiv lahendus, mis on kooskõlas Küprosel asuvaid Ühendkuningriigi suveräänseid baasipiirkondi käsitleva protokolliga artikliga 7. Aruandeperioodil viisid suveräänse baasipiirkonna ametiasutused läbi neid piiripunkte ühendavaid maanteid kasutavate isikute spontaanseid kontrolle.

2. KAUPADE ÜLEMINEK ERAVDUSJONEST

2.1. Kaupade väärtus

Vastavalt eraldusjoone määruse artiklile 4 võib kaupu tuua väljaspool valitsuse kontrolli olevatelt aladelt valitsuse kontrolli all olevatele aladele, kui kaubad vastavad artiklis 4 sätestatud kriteeriumidele⁸ ning nendega on kaasas Küprose turgi kaubanduskoja väljastatud dokument. Kooskõlas komisjoni määruse (EÜ) nr 1480/2004⁹ artikliga 8 edastasid Küprose

---

⁶ Idapoolses suveräänses baasipiirkonnas kinni peetud 165 ebaseaduslikust rändajast 154 taotles varjupaika ja nad anti üle Küprose Vabariigi ametiasutustele. Need andmed on lisatud eraldusjoone ebaseaduslikult ületanud isikute koguarvule; nende isikute jagunemine kodakondsuse alusel on esitatud lisa VII tabelis.

⁷ Kolmandate riikide (v.a Ühendkuningriigi) kodanikel on lubatud eraldusjoont ületada ainult juhul, kui nad tegelevad kaitsealase tegevusega või on sellise tegevusega tegeleva isiku pereliikmed.

⁸ Artikli 4 lõikes 1 on sätestatud, et kaubad peavad olema täielikult saadud aladelt, mille üle Küprose Vabariigi valitsusel puudub tõhus kontroll, või on läbinud viimase olulise majanduslikult põhjendatud töötlemise või toimingut selleks seadmeatud ettevõttes aladel, mille üle Küprose Vabariigi valitsusel puudub tõhus kontroll.

⁹ Komisjoni 10. augusti 2004. aasta määrus (EÜ) nr 1480/2004 (ELT L 272, 20.8.2004, lk 3).

türgi kaubanduskoda ja Küprose Vabariigi ametiasutused kord kuus andmeid selliste kaupade liigi, koguse ja väärtuse kohta, mille kohta olid väljastatud saatedokumendid.

Vastavalt Küprose türgi kaubanduskoja statistilistele andmetele oli nende kaupade koguväärtus, millele olid väljastatud saatedokumendid, 6 836 060 eurot (aasta varem 4 974 335 eurot). 2020. aastaga võrreldes kasvas saatedokumentidega kaupade koguväärtus 37 %.

Küprose Vabariigi esitatud statistiliste andmete kohaselt kasvas tegelikult üle eraldusjoone viidud saatedokumentidega kaupade kaubanduslik koguväärtus 31 % ehk 6 151 022 euronit (aasta varem 4 693 898 eurot).

Kuigi kaupade liikumine valitsuse kontrolli all olevatelt aladelt Küprose põhjaossa ei kuulu eraldusjoone määruse kohaldamisalasse, on selline kaubandus Küprose kaubandustööstuskoja andmetel vähenenud ligikaudu 39 % (694 281 eurot 2020. aastal 420 253 eurole 2021. aastal). Seega moodustab kaupade liikumine valitsuse kontrolli all olevatelt aladelt Küprose põhjaossa 6,8 % vastassuunas toimunud kaubavahetusest (2020. aastal 14,8 %).

Küprose türgi kogukonna kaubavahetus kajastas jätkuvalt eraldusjoone määruses sätestatud piiranguid. Küprose türgi kogukonna sidusrühmad märkisid, et selle peamine põhjus on kohalike ettevõtjate kaitsmine. Lisaks võib kaubad valitsuse kontrolli all olevalt alalt Küprose põhjaossa viia alles pärast seda, kui on väljastatud nn impordiluba. Sellist kaubanduskorda ei järgita aga päris järjekindlalt.

2.2. Kauba liik

2021. aastal oli kaubeldavate toodete laad üldiselt stabiilne. Kõige enam kaubeldi ehitusmaterjalidega, millele järgnesid plasttooted, mööbel ja värske kala¹⁰.

Oli ka uusi tooteid, nagu vahtpolüstüreenist plaadid, teras- ja alumiiniumprofiilid ja -latid ning terasüksed.

2.3. Rikkumised

Küprose Vabariik juhtis komisjoni tähelepanu kahele aruandeperioodil aset leidnud konkreetsele rikkumisele.

Esimene neist oli seotud porgandisaadetisega, mille proove testiti Küprose Vabariigi riiklikus üldlaboris. Testidega tehti kindlaks, et pestitsiidide linurooni ja triadimenooli jääkide sisaldus ületas lubatud piirnõrmi. Komisjon teavitas sellest Küprose türgi kaubanduskoda, kes nõudis tootjalt kõikide vajalike meetmete võtmist, et tagada asjakohaste eeskirjade ning tervishoiu- ja ohutusstandardite täielik järgimine.

Teine juhtum oli seotud oliivisaadetisega, mille proove testiti Küprose Vabariigi riiklikus üldlaboris. Testidega tehti kindlaks, et pestitsiidi tsüpermetriini jääkide sisaldus ületas lubatud piirnõrmi. Komisjon teavitas sellest Küprose türgi kaubanduskoda.

---

¹⁰ Lisa IV tabel.

2.4. Kaupade liikumisel esinevad takistused ja raskused

Eraldusjooneülest kaubandust pärsivad jätkuvalt ka muud takistused, mis on komisjoni ja Küprose turgi ettevõtjate arvates ka praeguse piiratud kaubandusmahu põhjus.

Nagu on märgitud eelmistes aruannetes,¹¹ ei ole ikka veel lahendatud valitsuse kontrolli all olevatele aladele minekuks eraldusjoont ületavate Küprose türklaste tarbesõidukite küsimus ja siiani ei saa Küprose türklastele kuuluvad üle 7,5 tonni kaaluvad tarbesõidukid ületada eraldusjoont, kui neil ei ole Küprose Vabariigi väljastatud, liidu õigustikuga täielikult kooskõlas olevaid dokumente. Küprose Vabariigi ametiasutused on komisjonile teatanud, et nad on võtnud meetmed, millega lihtsustatakse Küprose türklaste jaoks tehnoulevaatusetõendite ja kutselise autojuhi lubade saamise protsessi. Selle küsimuse lahendamine aitaks oluliselt suurendada kaubandusmahtu, sest seeläbi lihtsustuks kaupade vedu. Lisaks tugevdaks see kontakte Küprose ettevõtjate vahel ning aitaks seega oluliselt kaasa kahe kogukonna vastastikuse usalduse suurendamisele. Komisjon jätkab koostööd Küprose Vabariigi ametiasutustega ja Küprose turgi kogukonnaga, et leida sellele küsimusele lahendus.

Nagu ka varasematel aastatel teatati, ei luba Küprose Vabariigi ametiasutused üle eraldusjoone töödeldud toiduaineid ega toiduga kokkupuutuvaid materjale, tuues põhjuseks tervishoiuteenistuse mure Küprose põhjaosas kasutatavate tootmisprotsesside pärast. Komisjon on Küprose Vabariigile kinnitanud, et kohaldatava õigusraamistiku kohaselt on nende toodete liikumine üle eraldusjoone lubatud. Kuigi Küprose Vabariigi ametiasutused võivad kooskõlas eraldusjoone määrusega võtta piiripunktides toodetest lisaanalüüside jaoks proove, ei tohiks nad takistada kõikide töödeldud toiduainete ülevedu. Komisjon avaldab kahetsust, et aruandeperioodil ei tehtud selle küsimuse lahendamisel edusamme. Komisjon on töödeldud toidu küsimuse pärast jätkuvalt mures ja jätkab selle arutamist Küprose Vabariigi ametiasutustega.

Nagu varasematelgi aastatel, teatasid Küprose turgi ettevõtjad raskustest valitsuse kontrolli all olevatel aladel asuvate kaupluste varustamisel oma kaupadega ning oma kaupade ja teenuste reklaamimisel valitsuse kontrolli all olevatel aladel, mis takistavad kaubandust. Kauplejad teatasid jätkuvalt, et Küprose kreeklaste seas puudub nõudlus Küprose turgi kogukonna toodete järele. Samuti märgiti, et mõlema kogukonna ettevõtjad seisavad teise kogukonnaga ärisuhete sõlmimisel silmitsi mitme haldusprobleemiga, näiteks on üle eraldusjoone kauplevatel Küprose türklastel raskusi kontode avamisel valitsuse kontrolli all olevate alade pankades.

2.5. Salakaubavedu

Salakaubavedu jätkus, mis osutab sellele, et üle eraldusjoone toimuva ebaseadusliku liikumise kontrollimine on keeruline.

---

¹¹ Vt näiteks üheksas, kümnes, üheteistkümnes, kaheteistkümnes, kolmeteistkümnes, neljateistkümnes, viieteistkümnes, kuueteistkümnes ja seitsmeteistkümnes aastaaruanne nõukogu määruse (EÜ) nr 866/2004 rakendamise ja selle kohaldamisest tuleneva olukorra kohta.

2021. aastal konfiskeeris Küprose Vabariik salakaupu 1 518 korral ehk 207 % võrra rohkem kui aasta varem (494 korral). Märgatavalt kasvas põllumajandustoodete, loomsete saaduste ja piimatoodete salakaubavedu. Suurenes Küprose Vabariigi poolt eraldusjoonel konfiskeeritud sigarettide ja rullimistubaka kogus: konfiskeeriti 246 460 sigaretti ja 165 160 grammi rullimistubakat (aasta varem 78 620 sigaretti ja 103 135 grammi rullimistubakat). Lisaks konfiskeeriti 55 470 elektrooniliste sigarettide täitekapslit ja 79 025 grammi vesipiibutubakat. Konfiskeeriti ka alkoholi, autosid, kütust, intellektuaalomandi õigusi rikkuvaid kaupu, ravimeid ja pestitsiide. Esimese astme kohtus algatati neli salakaubaveoga seotud kohtuasja. Väikese koguse sigarettide salakaubaveo korral määrati tavaliselt halduskaristus ja kaup konfiskeeriti.

2021. aastal registreerisid ka idapoolse suveräänse baasipiirkonna ametiasutused salakauba konfiskeerimiste arvu märkimisväärse kasvu oma piirkonnas: toimus 516 konfiskeerimist (2020. aastal 138).

Puhvertsoonis asuva Pyla küla türklastest elanikkonna traditsioonilise varustamisega (eraldusjoone määruse artikli 4 lõige 10) seoses kontrollisid ja registreerisid baasipiirkonna ametiasutused ehitusmaterjalide, kala, sigarettide jms koguseid.

2.6. Kaubanduse soodustamine

Komisjon otsis jätkuvalt võimalusi eraldusjooneülese kaubanduse elavdamiseks.

Aruandeperioodil pidas komisjon arutelusid Küprose Vabariigi ametiasutustega. Samuti arutas komisjon Küprose türgi kaubanduskojaga Halloumi/Hellimi juustu küsimust.

12. aprillil 2021 võttis komisjon vastu kaks meetet, mille eesmärk on rakendada ühisseisukohta Halloumi/Hellimi juustu käsitleva ajutise lahenduse suhtes, mida kasutatakse kuni Küprose taasühinemiseni ja milleni jõuti president Junckeri juhtimisel tema Küprose visiidi ajal 16. juulil 2015. Need meetmed on komisjoni rakendusmäärus (EL) 2021/591, millega registreeritakse kaitstud päritolunimetuste ja kaitstud geograafiliste tähiste registris nimetus („Χαλλούμι“ (Halloumi) / „Hellim“ (KPN)), ja komisjoni rakendusotsus (EL) 2021/586, millega muudetakse otsust 2007/330/EÜ (millega tühistatakse teatavate loomsete saaduste liikumiste suhtes Küprose saarel kohaldatavad keelud, lähtudes nõukogu määrusest (EÜ) nr 866/2004, ning sätestatakse tingimused nende saaduste liikumiseks) seoses tootega „Χαλλούμι“ (Halloumi) / „Hellim“ (KPN).

Mõned Küprose türgi päritolu kaupmehed, kes kauplevad värske kalaga, teatasid jätkuvalt raskustest seoses värske kala veterinaarkontrolli tähtaegadest kinnipidamisega Agios Dhometiose piiripunktis.

Komisjon julgustab ettevõtjaid kasutama ärivõimalusi ning avaldab Küprose kaubandus-tööstuskojale ja Küprose türgi kaubanduskojale tunnustust jõupingutuste eest.

2021. aastal jätkas komisjon kooskõlas eraldusjoone määruses sätestatud volitustega TAIEXi rahastamisvahendi kaudu ELi liikmesriikide ekspertide kasutamist, et toetada eraldusjooneülest kaubandust. TAIEXi eksperdid osalesid kartulite ja tsitrustoodete

korrapäraste fütosanitaarkontrollide tegemises, võtsid analüüsimiseks meeproove ja ajakohastasid loetelu laevadest, mille saagiga võib kaubelda ka teisel pool eraldusjoont.

2.7. Liidu kaubad, mis viidi tagasi Küprose Vabariigi valitsuse tegeliku kontrolli all olevatele aladele pärast seda, kui need olid liikunud läbi alade, mis ei ole valitsuse tegeliku kontrolli all

Küprose Vabariigi ametiasutused teatasid, et 1 741 eset viidi tagasi valitsuse kontrolli all olevatele aladele pärast seda, kui need olid liikunud läbi alade, mis ei ole valitsuse kontrolli all.

3. KOKKUVÕTE

2021. aastal taasavati kõik piiripunktid eraldusjoonel, kuigi eraldusjoont ületavatelt isikutelt nõuti COVID-19 seotud eri dokumentide, näiteks vaksineerimistõendite või testitulemuste esitamist. Inimeste piiriületuste arv kasvas märgatavalt, kuigi see ei jõudnud veel pandeemiaeelsele tasemele.

Eraldusjoone ebaseaduslikult ületanud inimeste arv saavutas 2021. aastal rekordtaseme. Ebaseaduslik ränne on Küprose Vabariigi jaoks jätkuvalt tõsine probleem.

2021. aastal kasvas eraldusjooneülese kaubanduse väärtus 31 %, 4 693 898 eurolt 6 151 022 euroni. Nende kaupade väärtus, millele olid väljastatud saatedokumendid, kasvas 37 %, 4 974 335 eurolt 6 836 060 euroni. Kõige enam kaubeldi ehitusmaterjalidega, millele järgnesid plasttooted, mööbel ja värske kala.

Küprose kaubandus- ja tööstuskoda ning Küprose türki kaubanduskoda jätkasid koostööd, et tuua mõlemale kogukonnale majanduslikku kasu.

Teatavad kaubandustökked püsisid. Küprose Vabariik ei lubanud jätkuvalt üle eraldusjoone Küprose türklaste üle 7,5 tonni kaaluvaid tarbesõidukeid. Peale selle ei lubanud Küprose Vabariik endiselt üle eraldusjoone töödeldud toiduaineid ega toiduga kokkupuutuvaid materjale, tuues põhjuseks tervishoiuteenistuse mure Küprose põhjaosas kasutatavate tootmisprotsesside pärast. Komisjon on Küprose Vabariigile kinnitanud, et kohaldatava õigusraamistiku kohaselt on nende toodete liikumine üle eraldusjoone lubatud. Komisjon avaldab kahetsust, et aruandeperioodil ei tehtud nende küsimuste lahendamisel edusamme. Komisjon on jätkuvalt mures eraldusjoone määruse nõuetekohase rakendamise pärast seoses töödeldud toiduga ja jätkab Küprose Vabariigi ametiasutustega suhtlemist selle küsimuse lahendamiseks.

Kuigi eraldusjoone määrus on endiselt kasutuskõlblik alus, mis võimaldab isikute ja kaupade liikumist Küprose Vabariigi valitsuse kontrolli all olevatele aladele ja sealt välja, valmistab komisjonile endiselt muret kaubanduse väike maht. Komisjon leiab, et aruandes nimetatud kauplemist pärssivate takistuste kaotamine aitaks oluliselt suurendada eraldusjooneülese kaubanduse mahtu. Komisjon loodab, et kahe koja töö kahe ärikogukonna kontaktide tugevdamisel viib tihedamate majandussidemeteni.

Seda arvestades loodab komisjon endiselt Kuprose Vabariigi ja suveräänse baasipiirkonna tihedale koostööle, et tagada nõukogu määruse (EÜ) nr 866/2004 tõhus rakendamine. Komisjon jälgib määruse rakendamist ka edaspidi.